

NASJONAL
SIKKERHETSMYNDIGHET

Innsyn i begrunnelse og saksdokumenter i klareringssakene

Iselin Ryeng-Lande
enhetsleder NSM
31.05.2022

Hovedregelen

- Forvaltningsloven §§ 18 flg. Og §§ 24 og 25
- Parten har rett til innsyn i dokumenter og vedtaket skal begrunnes
- Klar hovedregel i norsk rett
- Godt innarbeidet i folket – skaper forventning til forvaltningen

Unntak fra forvaltningsloven på sikkerhetslovens område

- Sikkl. § 8-13 fjerde ledd:

Forvaltningsloven kapittel IV og V gjelder ikke for avgjørelser om klarering eller autorisasjon.

- Reglene om innsyn og begrunnelsesplikt er hovedsakelig like
- Noen viktige unntak

Sikkerhetslovens særregler - unntak fra hovedregelen

- § 8-14 innsyn i klareringssaker

*Etter at en avgjørelse om klarering er fattet, har **personen** som har vært vurdert klarert, **rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter.***

*Personen har **ikke krav på innsyn i hele eller deler av dokumenter som inneholder opplysninger som nevnt i § 8-13 andre ledd.** Personen har heller **ikke krav på innsyn i dokumenter som er utarbeidet for den interne saksforberedelsen ved klareringsmyndigheten eller klageinstansen.** Unntaket i andre ledd gjelder ikke faktiske opplysninger eller sammendrag eller annen bearbeidelse av faktum.*

Den som har krav på innsyn, skal få kopi av dokumentene dersom hun eller han ber om det.

Dette betyr:

- Personen som har hatt klareringssak har rett til innsyn
- Innsyn skal fås **etter** at saken er ferdig behandlet
- Unntak fra innsyn må ha hjemmel i lov – nærmere bestemt sikkl § 8-13
- Om man ønsker det, skal man få kopi av dokumentene
 - Ett unntak i praksis: video av sikkerhetssamtale gis innsyn i ved oppmøte hos klareringsmyndigheten

Unntakene - § 8-13 andre ledd

- Første ledd:

Den personen vedtaket gjelder skal uoppfordret bli informert om **både resultatet av saken og begrunnelsen for det** – dersom avgjørelsen er negativ

- Begrunnelsesplikt ved negative vedtak

- Annet ledd:

Kun opplysninger som er nevnt i a) – e) kan unntas fra underretning om avgjørelsen til hovedpersonen

Hva er det som er unntatt?

Forhold

- a) Som har betydning for **nasjonale sikkerhetsinteresser**
- b) Som er av betydning for **kildevern**
- c) Som personen ikke bør få kjennskap til av **hensyn til helsen**
- d) Som gjelder personens **nærstående, og som personen ikke bør få kjennskap til**
- e) Som angår tekniske innretninger, produksjonsmetoder, forretningsmessige analyser og beregninger og forretningshemmeligheter ellers, når de er av en slik art at andre kan utnytte dem i sin næringsvirksomhet.

Hva betyr dette i praksis?

- Alle delene av begrunnelsen som ikke faller inn under unntakene i § 8-13 andre ledd skal være med i underretningen til personen saken gjelder
 - I avslagssaker
- Det betyr ikke at man må gjengi den interne begrunnelsen ordrett – det kan forekomme omskrivninger
 - Sikrer at personen får mest mulig av begrunnelsen
 - Smnl forvaltningsloven § 25 tredje ledd: det er hovedhensynene som har vært avgjørende for skjønnsvurderingen som skal nevnes
- Klareringsmyndighetene må i hver sak ta stilling til hvilken informasjon som MÅ unntas og hvilken informasjon som KAN/SKAL gis til hovedpersonen

Generelt om innsyn og forespørsel om innsyn

- Anmodning om innsyn sendes den instans som har behandlet saken man ønsker innsyn i
- Kan påklages til NSM
- Det er i utgangspunktet personen selv som har rett til innsyn, men kan oppheve taushetsplikten/gi fullmakt til andre
 - For eksempel advokat/rettshjelper